

ADVIES Nr. 1.820

Zitting van dinsdag 30 oktober 2012

Ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de risicogroepen, ter uitvoering van artikel 189, vierde lid van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I)

x x x

2.582-1

ADVIES Nr. 1.820

Onderwerp : Ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de risicogroepen, ter uitvoering van artikel 189, vierde lid van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I)

Bij mail van 3 oktober 2012 heeft mevrouw M. De Coninck, minister van Werk, het advies van de Raad ingewonnen over een ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de risicogroepen ter uitvoering van artikel 189, vierde lid van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I).

De bespreking van dit dossier werd toevertrouwd aan de commissie individuele arbeidsverhoudingen en sociale zekerheid.

Op verslag van die commissie, heeft de Raad op 30 oktober 2012 navolgend advies uitgebracht.

x

x

x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij mail van 3 oktober 2012 heeft mevrouw M. De Coninck, minister van Werk, het advies van de Raad ingewonnen over een ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van de risicogroepen, ter uitvoering van artikel 189, vierde lid van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I), zoals gewijzigd door de wet van 30 december 2009 ter ondersteuning van de werkgelegenheid.

Genoemde wet van 30 december 2009 heeft artikel 189 van de wet van 27 december 2006 aangevuld met een vierde lid waarin wordt bepaald dat de werkgevers die gebonden zijn door een collectieve arbeidsovereenkomst, voortaan tenminste 0,05 % van de loonmassa zullen moeten besteden aan acties voor risicogroepen die bij koninklijk besluit zullen worden vastgelegd.

Het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit voert die bepaling uit en viseert als risicogroepen de werknemers van minstens 50 jaar oud, de werknemers van minstens 40 jaar oud die bedreigd zijn met ontslag, de niet-werkenden en de personen die sinds minder dan één jaar werken en niet-werkend waren op het ogenblik van hun tewerkstelling en de jongeren onder de 26 jaar die opgeleid worden hetzij in een stelsel van alternerend leren, hetzij in het kader van een individuele beroepsopleiding in een onderneming, hetzij in het kader van een instapstage.

Bovendien bepaalt het ontwerp van koninklijk besluit dat minstens de helft van de inspanning van 0,05 % moet worden besteed aan de jongeren die geen 26 jaar oud zijn en behoren tot de categorieën ofwel van niet-werkenden en personen die sinds minder dan één jaar werken en niet-werkend waren op het ogenblik van hun tewerkstelling en ofwel van jongeren onder de 26 jaar die opgeleid worden.

II. STANDPUNT VAN DE IN DE RAAD VERTEGENWOORDIGDE WERKNEMERS- EN WERKGEVERSORGANISATIES

De leden die de werknemers- en werkgeversorganisaties vertegenwoordigen hebben een onderzoek gewijd aan het ter advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit en daaromtrent navolgende standpunten ingenomen.

A. Standpunt van de leden die de werkgeversorganisatie vertegenwoordigen

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen brengen een negatief advies uit over dit ontwerp van Koninklijk Besluit.

Sedert 1989 nemen de sociale partners in hun interprofessionele akkoorden het engagement op om extra inspanningen te leveren ten voordele van de personen die behoren tot risicogroepen. In dit systeem worden sectoren en/of bedrijven aangemoedigd om een collectieve arbeidsovereenkomst te sluiten die initiatieven ten voordele van de risicogroepen die zij zelf bepalen vastlegt.

Hierdoor is in verschillende sectoren een eigen dynamiek op gang gebracht waarbij de sociale partners tweejaarlijkse afspraken maken over initiatieven ter ondersteuning van risicogroepen. Aangezien de sectoren de nodige terreinkennis hebben, is deze aanpak zeer bevredigend voor de bedrijven binnen de sector. Er wordt immers direct ingespeeld op de specifieke kwalificatievereisten en de knelpuntberoepen in de sectoren. Ook voor de personen die worden opgeleid werkt de sectorale aanpak zeer bevredigend. Er worden enkel opleidingsprojecten opgezet als er een realistische verwachting is dat naar werk in de sector kan worden toegeleid. Hierdoor worden de beperkte sectorale middelen op een zeer efficiënte manier beheerd en aangewend. De ervaring in de sectoren leert dat bepaalde opleidingsgroepen (gemiddeld 12 personen) regelmatig moeten worden afgelast wegens een tekort aan inschrijvingen (4 à 5 personen). Dit is vooral het geval wanneer de opleiding zich richt tot moeilijk bereikbare doelgroepen.

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen wensen de sectorale autonomie te vrijwaren. Zij zijn van oordeel dat het verplicht aanwenden van de sectorale middelen om deze in te zetten op een zeer beperkte groep contraproductief werkt en zelfs tot een verspilling van sectorale middelen leidt. De verscheidenheid van de sectoren is te groot om uniforme maatregelen op te leggen. Zo zullen sectoren die vooral nood hebben aan jobs met hoge kwalificatievereisten (o.a. informatici, petroleum, Seveso-sectoren) andere risicogroepen identificeren dan de sectoren waar men nood heeft aan werknemers met lagere kwalificatievereisten (o.a. schoonmaak, verwerking en recuperatie van materialen).

Door het vastleggen van specifieke risicogroepen worden de sectoren in een *carcan* gedwongen, waarbij zij taken van de overheid krijgen opgelegd. Immers, het opleiden en begeleiden van werkzoekenden is in eerste instantie een taak van de gewestelijke bemiddelingsdiensten.

Het ontwerp van koninklijk besluit legt daarbij een dubbele beperking op, waarbij minstens 0,025% moet aangewend worden aan initiatieven voor jongeren onder de 26 jaar. De aanpak tegen jeugdwerkloosheid moet veel vroeger gebeuren. Werkgevers bevinden zich immers op het einde van de rit, waarbij de jongeren vaak al ongekwalificeerd, laag of fout gekwalificeerd uit het onderwijs zijn gestroomd. De problematiek van de jongerenwerkloosheid is een maatschappelijk probleem, waarbij momenteel enkel de werkgevers worden geresponsabiliseerd. De overheid moet anticiperen en nog meer inzetten op het tegengaan van de uitstroom uit het onderwijs.

B. Standpunt van de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen

a. Algemene beschouwingen

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen verheugen zich over het feit dat de voorgestelde categorieën ruimte laten om binnen de verplichte categorieën doelgroepen te vinden waarvoor de helft van de minimaal voor inspanningen ten behoeve van risicogroepen uitgetrokken middelen dient aangewend te worden.

Dit onder voorbehoud dat er binnen de voorgestelde categorieën risicogroepen (aangepast zoals hieronder verduidelijkt) er een vrije keuze kan gemaakt worden tussen de verschillende categorieën van risicogroepen in die zin dat de inspanning kan verdeeld worden over meerdere in het ontwerp van koninklijk besluit vooropgestelde categorieën maar ook kan gaan naar één van de categorieën

Gezien de dramatische impact van de financieel-economische crisis op de jongeren en in het bijzonder de laaggekwalificeerde jongeren ondersteunen de werknemersorganisaties ten volle de klemtoon die wordt gelegd op de jongeren. Op deze wijze kunnen de sociale partners ook een bijdrage leveren aan het Europese beleid inzake de jongerengarantie ("youth guarantee").

Zij vrezen evenwel dat de voorwaarde om minstens de helft van de bijzondere 0,05% inspanning te besteden aan initiatieven gericht op jongeren die opgeleid worden in een stelsel van alternerend leren, in het kader van een individuele beroepsopleiding in een onderneming, in het kader van een instapstage en niet-werkende jongeren, niet in alle sectoren haalbaar gaat zijn, in het bijzonder in sectoren in moeilijkheden waar de rekrutering grotelijks is stilgevallen.

Ze stellen daarom voor dat de Minister in dergelijke sectoren in moeilijkheden op gemotiveerd verzoek van het paritair comité of autonoom paritair subcomité kan toelaten dat deze helft van de bijzondere 0.05%-inspanning niet enkel wordt voorbehouden aan de bovenvermelde jongeren, maar ook aan:

- werklozen van minstens 40 jaar oud;

- werknemers van minstens 40 jaar oud die in de sector werken en bedreigd zijn met ontslag, hetzij doordat hun arbeidsovereenkomst werd opgezegd en de opzeggingstermijn loopt, hetzij doordat zij tewerkgesteld zijn in een onderneming die erkend is als onderneming in moeilijkheden of in herstructurering, hetzij doordat zij tewerkgesteld zijn in een onderneming waar een collectief ontslag is aangekondigd.

Hier merken de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen op dat het ook hier duidelijk moet zijn dat voor de 0,025%-inspanning risicogroepen er een vrije keuze kan gemaakt worden tussen de net hierboven vernoemde verschillende categorieën van jongeren en personen van minstens 40 jaar oud, in die zin dat de 0,025%-inspanning kan verdeeld worden over al deze categorieën, maar ook kan gaan naar één enkele van de categorieën.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen vragen dat er, met het oog op de start van de cao-onderhandelingen 2013-2014, het voorgelegde Koninklijk Besluit (mits de gevraagde aanpassingen) zo spoedig mogelijk gepubliceerd wordt en dat er ten spoedigste duidelijkheid komt over de uitvoering van het beleidsvoornemen in het kader van de relancestrategie van de federale regering om een deel van de opbrengsten van de bijdrage van 0.10% terug te ploegen naar de sectoren die bijzondere projecten ontwikkelen naar een selectie van risicogroepen.

In dat kader herinneren de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen aan hun bereidheid om indien uitvoering zou worden gegeven aan art. 190, §3, vierde van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (1), zoals gewijzigd door de Programmawet van 4 juli 2011 (B.S., 19 juli 2011) inzake de rapporteringverplichting opgelegd aan de sectoren, het geheel van de rapporteringverplichtingen die worden opgelegd aan de sectoren (met inbegrip van de sectorale verslaggeving over de vormingsinspanningen, conform de aanbeveling nr. 16 dd. 27 januari 2004) te stroomlijnen en te vereenvoudigen, in lijn met het advies nr. 1511 van 4 mei 2005 van de Raad over de verslaggevingsverplichtingen voor de sectoren.

b. Met betrekking het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit en in het bijzonder tot de risicogroep van personen met een verminderde arbeidsgeschiktheid

Teneinde specifiek de aandacht van de sectoren te vestigen op de personen met een verminderde arbeidsgeschiktheid vragen de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen het vierde streepje in artikel 1, 3° van het ontwerp van koninklijk besluit met betrekking tot de werkzoekenden met een verminderde arbeidsgeschiktheid en de personen met een verminderde arbeidsgeschiktheid als een aparte categorie in een nieuw punt 4° in artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit op te nemen en uit te breiden tot de werknemers met een verminderde arbeidsgeschiktheid, ook diegenen die niet werkloos werden gesteld en/of zijn ingeschreven als werkzoekende. Het huidige punt 4° van artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit wordt dan punt 5°.

Zij stellen voorts vast dat in het ontwerp van koninklijk besluit voor de definiëring van de categorie werkzoekenden met een verminderde arbeidsgeschiktheid er verwezen wordt naar artikel 3, eerste lid, 4° van het koninklijk besluit van 19 december 2001 tot bevordering van de tewerkstelling van langdurig werkzoekenden. Artikel 3, tweede lid van dit besluit voorziet dat voor de toepassing van dat artikel 3, eerste lid, 4° onder werkzoekende met een verminderde arbeidsgeschiktheid verstaan wordt :

- “1° De niet-werkende werkzoekende die voldoet aan de medische voorwaarden om recht te hebben op een inkomensvervangende of een integratietegekomening. ingevolge de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegekomening aan personen met een handicap;
- 2° De niet-werkende werkzoekende die als doelgroepwerknemer tewerkgesteld was bij een werkgever die valt onder het toepassingsgebied van het Paritair Comité voor de beschutte en sociale werkplaatsen;
- 3° De niet-werkende werkzoekende gehandicapte die het recht op verhoogde kinderbijslag opent op basis van een lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van minstens 66%;
- 4° De niet-werkende werkzoekende die in het bezit is van een attest afgeleverd door de Algemene Directie Personen met een Handicap van de FOD Sociale Zekerheid voor het verstrekken van sociale en fiscale voordelen.”

Zij achten het evenwel wenselijk dat de categorie van personen met een verminderde arbeidsgeschiktheid zo ruim mogelijk zou geformuleerd worden zodat naast de werklozen en werkzoekenden met beperkte arbeidsgeschiktheid ook werknemers met beperkte arbeidsgeschiktheid worden beoogd, waaronder ook personen met een invaliditeitsuitkering of een uitkering voor arbeidsongevallen of beroepsziekten in het kader van programma's tot werkhervatting, en zowel actieve als inactieve werknemers in aanmerking komen.

Zij stellen daarom voor uitdrukkelijk in het ter advies voorgelegd ontwerp van koninklijk besluit onder het nieuwe punt 4° in artikel 1 op te nemen dat voor de toepassing van dat koninklijk besluit onder personen met een verminderde arbeidsgeschiktheid verstaan wordt :

- de personen die voldoen aan de voorwaarden om ingeschreven te worden in een regionaal agentschap voor personen met een handicap;
- de personen met een definitieve arbeidsongeschiktheid van minstens 33 %;
- de personen die voldoet aan de medische voorwaarden om recht te hebben op een inkomensvervangende of een integratietegemoetkoming ingevolge de wet van 27 februari 1987 op de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- de personen die als doelgroepwerknemer tewerkgesteld zijn of waren bij een werkgever die valt onder het toepassingsgebied van het Paritair Comité voor de beschutte en sociale werkplaatsen;
- de gehandicapte die het recht op verhoogde kinderbijslag opent op basis van een lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van minstens 66 %;
- de personen die in het bezit zijn van een attest afgeleverd door de Algemene Directie Personen met een Handicap van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid voor het verstrekken van sociale en fiscale voordelen;
- de persoon met een invaliditeitsuitkering of een uitkering voor arbeidsongevallen of beroepsziekten in het kader van programma's tot werkhervatting.

Tegelijk stellen ze ook, in lijn met de oproep aan de sectoren in het kader van het interprofessioneel akkoord van 2007-2008 om aan de omschrijving van de categorie niet-werkenden, expliciet toe te voegen:

“werkzoekenden van allochtone afkomst die niet de nationaliteit van een lidstaat van de Europese Unie bezitten, of van wie minstens één van de ouders deze nationaliteit niet bezit of niet bezat bij overlijden, of van wie minstens twee van de grootouders deze nationaliteit niet bezitten of niet bezaten bij overlijden”. Weliswaar komt een belangrijk deel van deze doelgroep reeds in aanmerking voor de 0.05% als uitkeringsgerechtigde werkloze, maar niet alle werkzoekenden van allochtone afkomst hebben evenwel recht op uitkeringen

c. Met betrekking tot de besteding van de middelen

Tenslotte wensen zij te herinneren aan de oproep die de sociale partners in het kader van het interprofessioneel akkoord 2007-2008 naar de sectoren, bedrijven en werknemers toe hebben gedaan om meer in te spelen op initiatieven ter bevordering van de diversiteit en ter bestrijding van discriminatie op de werkvloer, in de rapportering van het sectorale tewerkstellings- en opleidingsbeleid op een eenvoudige doch adequate wijze bijzondere aandacht te besteden aan het aandeel van doelgroepen die in de sectoren en bedrijven ondervetegenwoordigd zijn zoals werknemers ongeacht hun origine of geaardheid, gehandicapten, kortgeschoolden, oudere werknemers en de globale middelen van 0,10 % voor de risicogroepen hiervoor doelgerichter in te zetten.
